םר א טוש"ע או"ח סי׳ ד

רחד"ם חי"ד חהלי רונת

אלפס פ"ב דע"ו דף שת. וברא"ש שם ססי' יג ול"ע]: ג [מיי' פי"א מהל' רולח

הל"ו ש"ע ח"מ סי' תכו סעי' ט וש"ע י"ד סי' קטו

:מעי' ה בהג"הו

ספר ה הה הן. סה ד מיי׳ פ״ל מהלכות שבת הלכה ז ופ״י

מהלכות מתנות עניים הלכה יח סמג עשין ל'

טוש"ע או"ח סימן רמב טוש"ע יו"ד סימן רנה סעיף א:

גליון הש"ם

גב' רוח רעה שורה עליהן. עי' מורת חיים שבועות דף ט ע"ב ד"ה ריב"ל: רש"י ד"ה אל

עניים

מירת נפש הל"ה [וברב

קט"ז סעיף ה ועיין

דמסוכר. מקיז דם מן הכתפיים. לשון סיכורי: ידא אאוסיא. שרגיל להניח ידו אצל נחיריו על שפתיו: דרגא לפחדא. דרך הוא

להביא לו פחד רוח רעה: לול שפן אניגרון אנירדפי. לחש הוא: בי בליעי ושמיני. הנה סביבותי אנשים כחושים ושמנים ותניחוני: ונימא ליה לחינא מיא: הוי עו. התחוק במלוה יותר משיכולת בידך: אל השב בגובהה של עיר וחשנה. מקום שבני העיר עוברים

ודמסובר גר׳ הערוך (ל ערך סבר], כ) [דרך בני אדם כשישן ידו על פדחתו. ערוך ערך פגן, ג) ולימאן, ד'ו וליחלו ב) מייו עד מייו (ד [ובתום׳ שם], ו) [לימא], ו) ולקמן קיג.] שבת קיח., ה) [מודה], ע) ע" בב"י בטוא"ח סימן רמ"ב דלא גריס ליה, י) אבות פ"ה גרים מיה, יז חצות פ"ה מ"כ, כ" [נדה טו: מס' ד"ח פ"ה], () ב"ק לב: צ"מ קו:, מ) [לקמן קיג.], () [צ"ב טו:], מ) פ" חס רלים לשלול בדבר חסור כלומר שאתה לריך לדון דין חמור בד"ג שאל לחכ׳ ערך חנקן, **ע**) וב"ב כא.ן, בט"י: הוא להביא לו. ל) [שמות כח], ק) [ישעיה מטן, ל) ושמות כגן, ם"ח משום דנקט לישנה (ב ב) ש מ משום זמקם נישנה דהיחלה באילן נקט לישנא דחניקה. ח"מ, **ש**) [וע"ע

תוס׳ שבת קנ. ד״ה ורבי ותוס׳ ב"ב קיג. ד״ה ומטו

ותוס' בכורות נת. ד"ה מון],

תורה אור השלם תורה אור השכם

1. קול ייי על הקיים אַל

הַבְּכּוּד הַרְעִים יִי על מִים

הַבְּכּים קול ייִ בַּם קול יי

הַרְרִים וְשְׁבֵּר יִי בַּם קול יי

אַרְדִים וְשְׁבֵּר יִי אַת אַרְדִי

הַלְבְּנוּן וַיִּרְקִידִם בְּמוֹ בְּן

הַלְבְנוּן וְשְׁרְיוֹ בְּמוֹ בְן

הַלְבנוֹן וְשְׁרְיוֹ בְּמוֹ בְן

הַלְבנוֹן הַשְׁרִי בְּחֹלַב

קַבְּמִים בְּמוֹ בְּן

הַאָּמִים בְּמוֹ בְּן

הַאָּמִים בְּמוֹ בְּן

הַאָּמִים בְּמוֹ בְּן

הַבְּבּי הַוֹל יִי הוצב

מדבר יְחִיל ייִ מודבר מְדְבֶּר יְחִיל יְיָ מְדְבַּר מְדְבָּר יְחִיל יְיִ יְחוּלֵל אַיָּלוֹת וַיֶּחֲשׁף יְעְרוֹת אַיִּלוֹת בּיֹד אַמִּר אמר בלו ובהיכלו חהליח כנו ג-נו . 2. הֲלֹא אַתָּה שַּׂכְתָּ בַּעֲדוּ ביתו ובעד כל ובעד יְּבָעוֹ בֵּיוֹגוֹ וּבְּעֵוֹ בְּּץ אָשֶׁר לוֹ מִסְבִיב מַעֲעֲשֵׁה יָדָיוֹ בַּרַכְתָּ וֹמִקְנֵהוּ פְּרַץ איוב א :בָּאַרֵץ

הגהות הב"ח (א) גם' מאי ניהו אמר רב פפא:

>>⊜(< מוסף רש"י

איזדהר משברירי. לחש הוא ומתמעט והולך משם . השד כאשר הוא אות עד רי. וכו הוא ייות להבריחו משם. סנוירים (בראשית יט) תרגומו שדרירי עשה שבתך חול ואל תצטרך לבריות. לא יטיל על אחרים ככוד שבתותיו (שבת קיח.). הרי עז כנמר וגר'. כסמוך לההיא דר"ע דקאמר עשה . חנינה ר"ע אלא במי שהשעה לריך אדם לזרז עלמו כנמר וכנשר לעשות רלון . אביו שבשמים לכבד שבתות פ"ה מ"כ, ועי' טור או"ח

ושבין שמא כשהן עוברים ושבין °יבטלוך ויפסיקוך ממשנתך: **ואל הדור בעיר שראשיה חלמידי חלמים.** דטרוד בגרסיה ולא במילי דליבורא: לא למיובן מיניה ולא לובוני ליה. דאיידי דעדיף מוליה נלח וזכי ליה להאי: אמר ליה ר"ש בן יוחי ומי בסכנה והלא העגל בסכנה ומה לך בכך: אם בקשת ליחנק. לומר דבר שיהיה נשמע לבריות ויקבלו ממך: היתלה בחילן גדול. חמור

בשם אדם גדול: בחדתא. כשהתינוק

למד בחדש כשהוא מתחיל ללמוד: שאין

דמסוכר. מקיז דם מן הכתפיים: ידה החוסיה. שרגיל להניח ידו על שפתו אלל נחיריו: דרגא לפחדא. סולם ודרך הוא לעלות עליום פחד רוח רעה: אפותא. מלח: בלילי רביעיות. בלח נר: לול שפן חניגרון. לחש הוא: בי בליעי ושמיני. הנה סביבותי אנשים כחושים ושמינים בחרו וקחו לכם והניחוני: שברירי. סנורים (בראשית יט) מתרגמינן כן: לימא ליה לחינה מיה בכסי חיורי. ממונה על כוסות של חרס: הוי עו כנמר. התחזק במלות יותר משהיכולת בידך: ר׳ יהושע בן קרחה הוא בן ר״ע שרבי עקיבא קרח היה כדאמרי׳ במסכת [בכורות] (דף נח.) כל חכמי ישראל דומין לפני כקליפת השום חוץ מן הקרח הזה: אל משב בגובהה של עיר ותשנה. מקום שבני העיר עוברין ושבין ויבטלוך ויפסיקוך ממשנתך: ואל סדור בעיר שראשיה ת"ח. דטריד בגירסא ולא טריד במילי דליבורא: ולא תכנס בביתך פתחום. אלא השמע את קולך להם קודם בואך דילמא עבדי מילתא דלניעותא. [בויקרא רבה] (פכ״א) ר' יוחנן כי הוה עייל לביתא מנענע משום שנאמרט ונשמע קולו בבואו אל הקודש: ואל סמנע מנעלים מרגליך. שגנאי הדבר לתלמיד חכם שילך יחף כדאמרינן התם (שבת דף קכ"ט.) ימכור אדם כל מה שיש לו ויקח מנעלים לרגליו: השכם ואכול כו'. מקראי נפקא לן בבבא קמא (דף לב:) לה ירעבו ולה יצמחו ולה יכם שרב ושמשף אי נמי מדכתיבי וברך את לחמך ואת מימיך והדר והסירותי מחלה מקרבך: לא למיזבן מיניה ולא לובוני ליה. דאיידי דהעדיף מזליה נצח חכי ליה להאי: כשהיה חבוש בבית החסורין. כדחיתה בברכות (דף סא:): איני מלמדך. שלפי שהיה עסוק בתורה נתפש

סי׳ רמב וב״י שם). אל תשב בגובהה של עיר ותשנה. שכנול התורה כלנעל (סוכה מט:).

יומי שבעה יומי ידיה מפחיד שבעה יומי דשקיל מזייה ולא משי ידיה מפחיד תלתא יומי דשקיל מופריה ולא משי ידיה מפחיד חד יומא ולא ידע מאי קא מפחיד ידא אאוסיא דרגא לפחדא סידא אפותא דרגא לשינתא תנא אוכלין ומשקין תחת הממה יאפילו מחופין בכלי ברזל ירוח רעה שורה עליהן ת"ר לא ישתה אדם מים לא בלילי רביעיות ולא בלילי שבתות ואם שתה דמו בראשו מפני סכנה מאי סכנה רוח רעה ואם צחי מאי תקנתיה י (נימא) שבעה קולות שאמר דוד על המים והדר נישתי שנאמר יקול ה' על המים אל הכבוד הרעים ה' על מים רבים קול ה' בכח קול ה' בהדר קול ה' שובר ארזים וישבר ה' את ארזי הלבנון קול ה' חוצב להבות אש קול ה' יחיל מדבר יחיל ה' מדבר קרש קול ה' יחולל אילות ויחשוף יערות ובהיכלו כולו אומר כבוד ואי לא י (נימא) הכי

שבשתא דעל על. מימה דעל גופל לית ליה בלא יחפור (ב"ב דף כא.) שבשתא ממילא נפקא ויש לומר דהיינו כשלומד המי דגרים ולא דייה שיכול להבין מעלמו כשיגדל אבל כאן דאיירי בספר שאינו מוגה סומך על ספרו ואינו יוצא מידי טעותו:

צוה רבי עקיבא את רבי יהושע

יהושע בן קרחה דר"ע קרח היה

כדאמרינן [בבכורות] (דף נת.) שהיה

בן עואי אומר כל חכמי ישראל דומין

לפני כקליפת השום חוץ מן הקרח

סזה ואין נראה שיהיה הגמרא קורא

אותו בן קרחה דרך גנאי שהרי נענשו

הנערים שקראו לאלישע עלה קרח

(מלכים ב ב) ובן עואי קראו כן דרך

ם) בדיחותא א:

בנו. פירש רשב"ם דהוא ר'

עי' בסדר הדורות בסדר תנאים אות י דף קיא ע"ב: מוסף תוספות י. א. [ו]אין לנו לקרותו כן כל שעה. וכו׳ לכך נראה . לר״ח דלא ר״ט היה אלא

איניש אחרינא היה ששמו קרחה וקרחה הוא שם

אדם כמו קרח. תוס' שנת

רבינו חננאל

דמסובר. פי׳ מקיז דם ולא משי ידיה מפחד שבעה יומיז. שקל מזייה ולא משי ידיה, מפחד לתלתין יומין. שקל טופריה ולא ידיה מפחד יום . משי אחד. דמשי רישיה ולא משי כרעיה מפחד יום אחד, ולא ידע ממה מפחד. ידא אפנא דירכא לשינתא. אוכלין ומשקין . תחת המטה ואפי' מחופ שורה עליהן. ת"ר לא ישתה אדם בלילי רביעיות שבתות, במחשך ואי צחי למיא, לימא שבעה קולות קול ה' על המים וכו' וישתה. לא ישתה אדם מז הנהרות ישומו אום כון חבורות בלילה כו'. ואפי' מן התמחוי. ואסיקנא אפילו לר׳ עקיבא דאמר עשה .. - . - . שבתר חול ואל תצטרך מתיר שיקח אפילו מז . התמחוי. תנא דבי אליהו אע"פ שאמר ר' עקיבא עשה שבתך חול ואל תצטרך לבריות, עושה אדם דבר מועט בתוך ביתו, כגון כסא דהרסנא, כדתנן הוה עז כנמר קל כנשר ורץ כצבי וגבור כארי לעשות רצון אביך שבשמים. (ששה) [שבעה] צוה ר' עקיבא לר' יהושע בנו, אל תשב בגובהה של

לול שפן אניגרון אנירדפין בין כוכבי יתיבנא בין בליעי שמיני אזילנא ואי לא אי איכא איניש בהדיה ניתעריה ולימא ליה פלניא בר פלנתא צחינא מיא והדר נישתי ואי לא מקרקש נכתמא אחצבא והדר נישתי ואי לא נישדי בה מידי והדר נישתי ∞ת"ר גלא ישתה אדם מים לא מן הנהרות ולא מן האגמים בלילה ואם שתה דמו בראשו מפני הסכנה מאי סכנה סכנת שברירי ואי צחי מאי תקנתיה אי איכא איניש בהדיה לימא ליה פלניא בר פלנתא צחינא מיא ואי לא י (נימא) איהו לנפשיה פלניא אמרה לי אימי איזדהר משברירי שברירי ברירי רירי ירי בחינא מיא בכסי חיורי: ואפילו מן התמחוי וכו': פשימא לא נצרכא אלא אפילו לר"ע דאמר "יעשה שבתך חול ואל תצמרך לבריות הכא משום פרסומי ניסא יּו(מוֹדי) תנא דבי אליהו אֹע״פ שאמר ר״ע עשה שבתך חול ואל תצמרך לבריות אבל עושה הוא דבר מועם בתוך ביתו מאי נינהו 🕪 אמר רב פפא כסא בהרסנא ∞כדתנן יר' יהודה בן תימא אומר הוי עז כנמר וקל כנשר רץ כצבי וגבור כארי לעשות רצון אביך שבשמים ת"ר שבעה דברים צוה ר"ע את רבי יהושע בנו בני אל תשב בגובהה של עיר ותשנה ואל תדור בעיר שראשיה תלמידי חכמים ואל תכנם לביתך ספתאום כ"ש לבית חבירך ואל תמנע מנעלים מרגליך יהשכם ואכול בקיץ מפני החמה ובחורף מפני הצינה ועשה שבתך חול ואל תצמרך לבריות ייוהוי משתדל עם אדם שהשעה משחקת לו אמר רב פפא לא למיזבן מיניה ולא לזבוני ליה אלא למעבד שותפות בהדיה והשתא ∘ראמר רב שמואל בר יצחק מאי דכתיב ימעשה ידיו ברכת כל הנוטל פרוטה מאיוב מתברך אפילו למיזבן מיניה ולזבוני ליה שפיר דמי חמשה דברים צוה ר"ע את רבי שמעון בן יוחי כשהיה חבוש בבית האסורין אמר לו רבי למדני תורה אמר איני מלמדך אמר לו אם אין אתה מלמדני אני אומר ליוחי אבא ומוסרך למלכות אמר לו בני יותר ממה שהעגל רוצה לינק פרָה רוצה להְניק אָמָר לו ְומי בסכנה וְהלא עגל בסכָנה אמר לו ∞אם בקשת ליחנק היתלה באילן גדול וכשאתה מלמד את בנד למדהו בספר מוגה מאי היא אמר רבא ואיתימא רב משרשיא בחדתא ישבשתא כיון דעל על לא תבשל בקדירה שבישל בה חבירך מאי ניהו גרושה בחיי בעלה דאמר מר גרוש שנשא גרושה ארבע דעות בממה ואי בעית אימא אפילו באלמנה לפי

שאין כדאמרינן בברכות (שם): אמר לו רבי שמעון בן יוחי ומי בסכנה. והלא עגל בסכנה ומה לך בכך: ואם בקשם ליחנק היסלה באילן גדול. לומר דבר שישמע לבריות ויקבלו ממך. ומשום דנקט לישנא ש דחניקה נקט היתלה באילן למוד בפני רב ואמור שמועותיו משמו: בחדתה. כשהחינות מתחיל ללמוד מחדש: ארבע דיעות. בשעת תשמיש זה לבו לאשתו ראשונה וואת לבעלה הראשון ותניא לא ישמש אדם עם אשתו ויתן עיניו באשה אחרת ויהיו בניו קרובין לממזירין הנקראין בני גרושת הלב במסכת נדרים (דף כ:):

עיר ותשנה, ואל תדור בעיר שראשה תלמיד חכמים, ואל תכנס לבית פתאום, ואל תמנע מנעלים מרגליך, השכם ואכול בין . בקיץ בין בחורף. עשה שבתך חול ואל תצטרך לבריות. פי׳, אל תאמר חייב אני לענג השבת אם אין ידך משגת, אלא עשה

שבתר במאכל ובמשקה ובמלבוש כמו ימי החול ואל תצטרך לבריות. והשתדל עם שהשעה משחקת לו להשתתף עמו, ואפילו למזבן ולוובנני מיניה. חמשה דברים צוה ר' עקיב. את ר' שמעון בן יוחאי, אם בקשת ליחנק התלה באילן גדול. פי', אם רצית לשאול בדבר איסור, שאל חכם גדול ועשה כהוראתו. וכשתבקש ללמד לבנך, למדהו בספר מוגה, דשבשתא דעל על. כלומר, אם יקרא בנך בטעות, הטעות שנכנס בלבו כבר נכנס, מי יסירהו מלבו. ואל תבשל בקדרה שבשל בה חברך בין גרושה בין אלמנה.